

MALA ŠOLA RUŠČINE

БЕЛЕЕТ ПАРУС ОДИНОКОЙ

▶ TANJA ANDDER IN JANJA URBAS

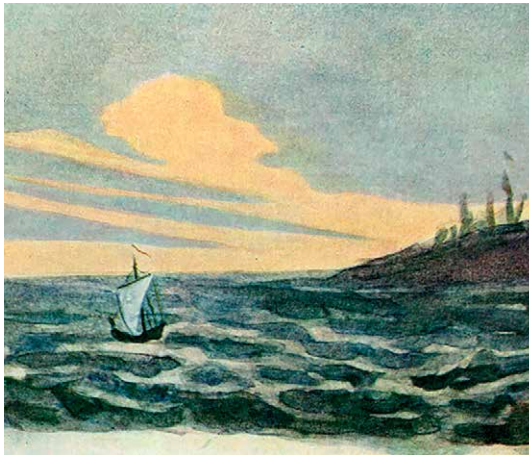
Morje v nas budi občutja, ustvarja podobe in vzbuja spomine. Ni čudno, da s svojo skrivnostnostjo in neponovljivostjo od nekdaj predstavlja tudi navdih za številne umetnike.

18-letni Mihail Jurjevič Lermontov (1814–1841) je poleti leta 1832 na bregu morja, nedaleč od Sankt Peterburga, svoja notranja občutja izrazil v pesmi *Jadro = Парус* (parus). Pesem = стихотворение (stihotvor'eniije) iz treh štirivrstičnic, ki se jo ruski otroci v šoli učijo na pamet, je še danes na seznamu svetovne književnosti iz obdobja romantike.

Puškinov mlajši pesniški prijatelj svoje življenje v pesmi primerja z morjem, sebe pa z jadrom, ki v obdobju svojega notranjega iskanja, osamljenosti in dolgočasnosti hrepeni po viharju, ki bi mu prinesel spremembe.

Pesnikovo življenje je bilo nasploh podobno razburkanemu morju, bil je tipičen človek obdobja romantike. Živel je burno in vihravo življenje, ki ga je v takšnem slogu tudi končal – tako kot njegov vzornik Puškin je svojo življenjsko pot prezgodaj sklenil s smrtjo v dvoboju, star komaj 26 let. Kot mnogi pesniški geniji, ki so se prezgodaj poslovili, je tudi Lermontov v svojem kratkem, a ustvarjalno zelo plodnem življenju, zapustil zavidljiv opus, ki ga uvršča med velika imena ruske književnosti.

Naj vas v poletne dni pospremi Lermontovi stih in naj vam jih jadro na morsk gladini vedno znova priključuje v spomin!

Lermontov se je ukvarjal tudi s slikarstvom. Akvarel na sliki naj bi nastal med letoma 1828–1831 in je vidna preslikava njegovih občutij iz pesmi *Jadro*, ki je nastala pozneje.

Zanimivo in uporabno: pridevnik *одинокой* ob koncu prve vrstice je stara oblika pridevnika *одинокий* (ad'inokij) = osamljen. Prav tako je pesnik zaradi ritma besedo *сreča* = счастье (š'ast'sje) v rodilniku ednine zapisal s črko и namesto z ъ. Danes bi zapisali *счастья*.

ПАРУС

Белеет парус одинокой
В тумане моря голубом!..
Что ищет он в стране далёкой?
Что кинул он в краю родном?..

Играют волны — ветер свищет,
И мачта гнётся и скрипит...
Увы! Он счастья не ищет
И не от счастья бежит!

Под ним струя светлей лазури,
Над ним луч солнца золотой...
А он, мятежный, просит бури,
Как будто в бурях есть покой!

▶ МИХАИЛ ЮРЬЕВИЧ ЛЕРМОНТОВ

JADRO

Na sinji morski se gladini
v meglicah jadro lesketa ...
Le česa išče si v tujini
in kaj pustilo je doma?

Morje kipi in veter vleče,
škripaje jambor se šibi.
Ah, jadro si ne išče sreče,
pred srečo tudi ne beži! -

Nad njim se sončna luč razžarja,
pod njim je morje v dalj in šir.
A jadro si želi viharja,
kot da v viharju bil bi mir!

▶ МИХАИЛ ЮРЬЕВИЧ ЛЕРМОНТОВ
Prevod: Mile Klopčič